

העולם הזה" חושף מיסמך שהיה גנוז במשך 22 שנה והמטיל אור על המתרחש עכשיו: הנסיון לנצל את מנגנון ההסברה של המדינה לצרכים מיכלגתיים

מיסמך הסודי

של קולק הוותיקה של מפא"י היסטורית. לעסקונה הוותיקה של מפא"י היסטורית.

שר-החינוך זלמן ארון, למושל, הוגדר בבזבז מוחלט כפחדן: אני יודע איזו ירושה קיבלת מד מיישר-החינוך. יש לו, לארון, נטיה להתבטלות מוחלטת בפני אנשים אלימים ותוקף סנים."

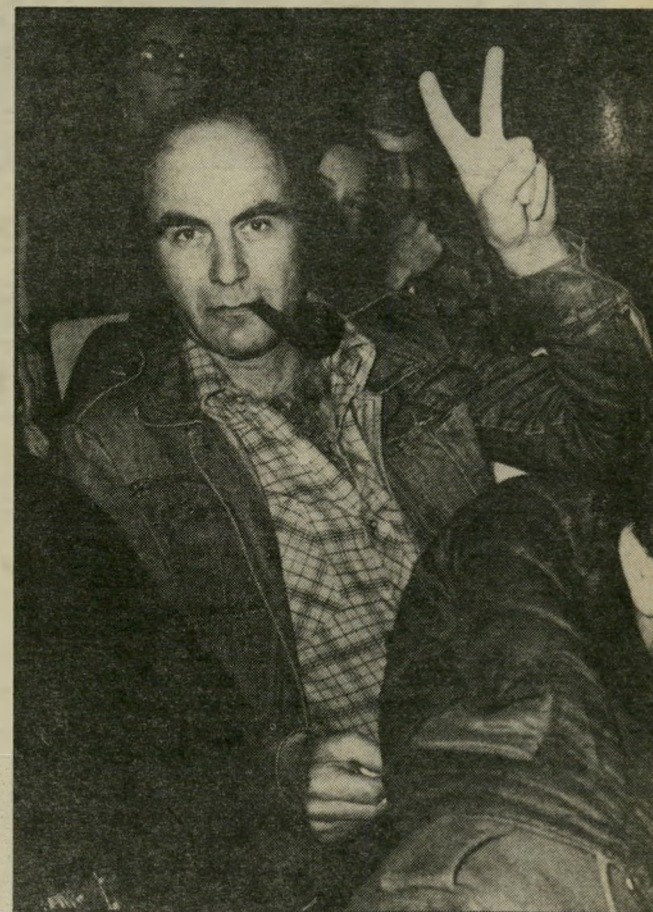
האנשים הנכונים

ריביו של בן-מאיר למינויים בכירים במרכז ההסברה הוגדרו כמיקרים סוציאליים, או איש שי סולק מקול ישראל. כל הירידות האלה מוליכות למסקנה הבלתי-נמנעת שכדי לשפר את המצב חייבים לקדם את בן-מאיר עצמו, אישיתנועה נאמן. גם המיומן שבעיתונאים לא יוכל להתחרות לצורך זה בסיגנונו של בן-מאיר עצמו:

כל הניתוח שלי על המצב במישרד וכן כל הצעותי — גם אם הם יעסקו במישרין או בעקיפין בי עצמי — נובעים קודם כל מהאינטרס הכללי שאני רואה לנגד עיניי, ואילו אני עצמי אינני אלא פסיק קטן ונלווה..."

אולי, עם זאת, הפסיק הקטן מבהיר היטב לקולק, שיש לו הצעות עבודה מצויינות, ששכרן בצידי, ורחיי תן נובעת אך ורק מהאינטרס הכללי. האור הנשפך כאן על דמותו של ח"כ בן-מאיר, האיש שהתגייס לעזרת שר-הביטחון המורח אריאל שרון כימים השחורים ביותר של הפצצת חפיס-מפשע בלבנון, הוא מרתק כשלי-עצמו.

אבל לכל המתגעגעים לימים הטובים ההם אפשר לספק סחורה עוד יותר עסיפית. כיצד ראה איש מילגת-השילטון ב-1962 את האינטרס הכללי? מהו צביונה האמיתי של הממלכתיות בעיני איש כמו בן-מאיר, שחיבר ספרים כמו ידע העם והמדינה ואפילו

מנהל-יחידה ספירו אין מקום לשמאלנים

מרכזי, יש בו כל ההצטנעויות הרגיי לות, בנוסח "דין התנועה" כמו: לא הדרגה, המכונית או תנאים אישיים אחרים עומדים בראש רגותי — אם כי אני בן-תמותה ככל האחרים — אינני סגוף, ואפילו, לא שיקולים קארייריסטיים הביאו אותי לעבודה כממשלה — אם כי גם בשטח זה יש לי סיסמה והיא: לבנות ולהיבנות."

יש בו גם סנינים אמיתיות של הנפשה המוסווית בהומור של קירבה יתרה, או סתם חנף סה גסה, ללא כחל ושרק: "ידוע לי כי אינך אוהב לקרוא מכתבים ארוכים, ובפרט כשהם כתובים עברית, או רצוני כרגע הוא להעלות את מידת ההבנה בנינו (שהיא רבה ביותר) למדרגה עוד יותר גבוהה, וגם אני מודע שהפרשה (הכוונה לפרשת לבון) הפריעה לנו רבות, אני יודע כמה שאתה עובד. זאת היא סיבה נוספת מרדע נוקף אותי מצפוני כשאני בא לגזול את זמנך."

במיסמך הפנימי לא חשש בן-מאיר לרדת על מנהיגים ותיקים של תנועת-העבודה, כדי להפיס את דעתו

ל סני יותר 22 שנים, ב-16 בי יולי 1962, כתב מנהל יחידת-הפירסום במישרד ראש-הממשלה, דב בן-מאיר, מיכתב אישי למנכ"ל שלו, טדי קולק. מיכתב זה לא נועד, כמובן, לפירסום. בן-מאיר, כיום חבר-כנסת ומישנה לראש-עיריית תל-אביב, אף הוסיף לו הערה בכתב-ידו, וביקש מטדי לשמור את המיכתב בארכיונו הפרטי, ולא במישרד.

תוכנו וסיגנונו של המיכתב מעידים על הכותב יותר מאלפי מאמרי הערכה ופרשנות. היום, כשמרכז-ההסברה עולה שוב לכותרות בשל מגמת ראשוני לסתימת-פיות ולשטיפת-מוח, יש בי מיכתב הזה עניין מיוחד. המיסמך, שנחשף עתה בי פעם הראשונה, מאסיין את שיטות ההסברה של המומסד, ואת עקרונות הפוליטיזציה שלו, מורשת מפא"י.

אין טעם לצטט מחדש את כל מיכתבו הארוך של בן-מאיר, המציע לקולק לארגן מחדש את מרכז ההסברה, ולהעניק לעסקו עצמו ג'וב

ח"כ בן-מאיר לצרף את מזכיר-המיפלגה

מטה-ביצוע, אשר יהיה מורכב ממנהל מרכז-ההסברה, ראש המרכז-לתרבות ולחינוך, ראש מחלקת-ההסברה של המיפלגה, מנהל מיישר-החוז.

אם יושם לב לבחירה יהי נכונה של האנשים, וזה לדעתי העיקר, תיפתר סוף-סוף הבעיה הכאובה של הסברת-הפנים. אני בטוח כי לא יקשה עלינו גם להסביר את הדבר בחוץ, ואילו במאזן הנוכחי של הכוחות בממשלה ניתן יהיה ליצור את התקדים בעניין זה."

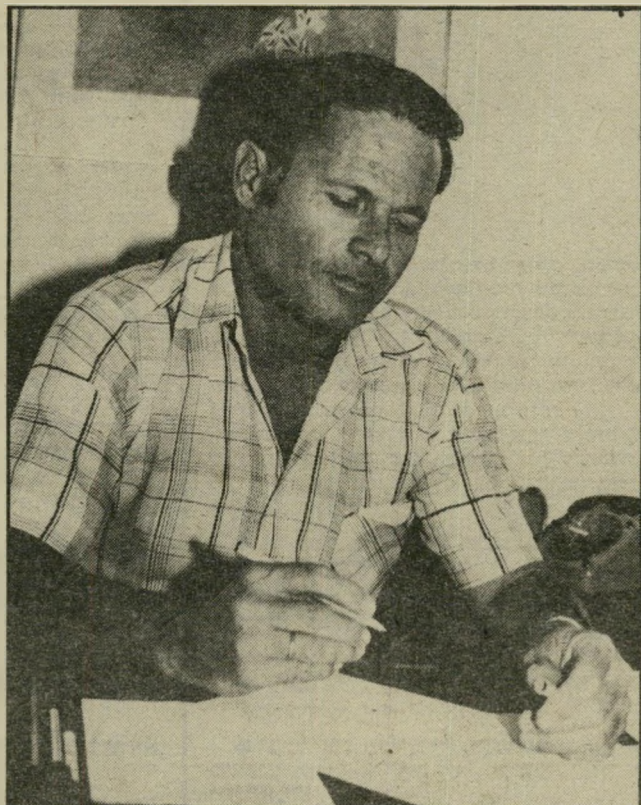
קשה למצוא — אולי אפילו אי אפשר — עדות כליכך בחירה ואותנ טית של הנחתום על עיסתו. כך ראו מקימי מרכז-ההסברה את תפקידם — "להסביר" לציבור את מדיניות מפא"י, כדי לנצח בבחירות.

מימון המיפלגות היה כמעט מיותר. אנשים כמו דב בן-מאיר אירגנו מנגנון משומן של תעמולה מיפלגתית, איישו אותו בזהירות (בבחירה נכונה), ורתמו אותו לצרכים מיפלגתיים. הם יצרו מסורת, והורישו אותה לדור צעיר, ביצועיסטי יותר, של מפא"יניקים אומרייה ועושי רצון אדונם.

אחד מהם הוא המנהל ה נוכחי של מרכז ההסברה, איש בן 48, בשם יעקב שיץ.

מה עושה איש כמו שיץ, כשחל מהפך מדיני במדינת-ישראל, ומנחם בגין הופך ראש-ממשלה? כיצד מתפקד אז איש שהתחנך במנגנון שלא הבריל כלל בין המיפלגה השלטת ובין ה מדינה עצמה?

האיש ששוטט נעשה יותר ליבורניק מהליכוד.

מנהל שיץ

חנופה כלפי מעלה, מלשינות כלפי מטה

הנל למען

אריק

מובן שאיש כמו שיץ לא שקל כלל את האופציה להתפטר מתפקידו עם המהפך, ב-1977. הוא כתב, אומנם, את נאומיו של ראש-הממשלה המנוח לוי אשכול, והיה ידוע כי "איש-תנועה מובהק. אבל הוא ידע (המשך בעמוד 34)